

švirktus ir vaistus žymėti skirtingų spalvų (priklausomai nuo vaistų grupės) lipdukais ir vienodai žymėti ne tik vaistus ir švirktus, tačiau ir stalčių skyrelius, o vaistus juose išdėstyti standartizuotai, t. y. visuomet ta pačia tvarka. Spalvotas vaistų ir švirktų žymėjimas yra standartizuotas ir daugelyje pasaulio šalių taikomas nuo 2008-ųjų metų.

SAM Asmens sveikatos departamento direktorė, laikinai vykdanči ministerijos kanclerio funkcijas, Odetė Vitkūnienė teigia, jog klaidos yra žmogiškas, neišvengiamas dalykas, kuris nutinka net kruopščiausiems. Vis dėlto, svarbiausia, kad apie tai būtų kalbama, ieškoma priežasčių, kodėl taip atsitiko ir kokių priemonių reiktų imtis, kad ateityje būtų jų išvengta.

„Ypač svarbus vaidmuo turėtų tekti įvykusių su vaistų supainiojimu susijusių incidentų fiksavimui ir aptarimui, prie-

žastinio ryšio nustatymui ir įgyvendinimui priemonių, padėsiančių išvengti panašių atvejų ateityje. Galiausiai, tobulinant sistemą ir pasirenkant naujas strategijas, svarbu suprasti, jog negali būti pamirštas pagrindinis ir visų svarbiausias metodas, siekiant išvengti vaistų supainiojimo, – tai kruopštus, dėmesingas vaisto pakuotės etiketės skaitymas ir jos derinimas su pasižymėtu švirktu, kiekvieno žingsnio atidus apgalvojimas“, – teigia O. Vitkūnienė.

Šis pacientų saugos aspektas turi būti reglamentuotas įstaigos vidaus kokybės dokumentais. Jei įstaigose to iki šiol nėra padaryta, SAM ragina įstaigas šį trūkumą ištaisyti.

Sveikatos apsaugos ministerijos inf.

Keičiasi profesinės kvalifikacijos vertinimo, pripažinimo ir pažymų išdavimo tvarka

Sveikatos apsaugos ministerija (SAM) primuma, kad nuo lapkričio 1 d. sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų profesinių kvalifikacijų vertinimas ir pripažinimas perduodamas Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybai (VASPVT) ir Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai (VVKT). Taip siekiama atskirti Ministerijos vykdomą politikos formavimo funkciją nuo viešąsias paslaugas atliekančių pavaldžių įstaigų.

Atskyrus Ministerijos ir pavaldžių įstaigų veiklas, sumažės administracinė našta specialistams, o gyventojai galės lengviau gauti reikiamas paslaugas. Taip siekiama mažinti ne tik administracinę našta, bet ir užtikrinti paprastesnę bei patogesnę sistemos veikimą specialistams, siekiantiems profesinės kvalifikacijos pripažinimo.

Iki šiol dėl kvalifikacijos pripažinimo specialistams reikėdavo kreiptis į SAM, o tuomet į atitinkamas institucijas dėl licencijų išdavimo. Tad optimizavus specialistų kvalifikacijos vertinimą, vienoje įstaigoje bus ir pripažinta specialisto kvalifikacija, ir išduota licencija atitinkamai veiklai vykdyti. Tokiu būdu kvalifikacijos pripažinimo procesas tampa paprastesnis ir aiškesnis.

Taigi, nuo lapkričio 1 d. vaistininko ir vaistininko padėjėjo kvalifikacijos pripažinimą vykdo VVKT, kuri, atlikusi kvalifikacijos vertinimą, išduos Europos profesinę kortelę arba pažymą, patvirtinančias, kad vaistininkas ar vaistininko padėjėjas yra geros reputacijos, atitinka profesinei kvalifikacijai keliamus reikalavimus, o jo profesinė veikla nėra laikinai sustabdyta ar uždrausta. Todėl farmacijos specialistai paraiškas turėtų teikti VVKT: Žirmūnų g. 139A, Vilnius, tel. 85 263 92 64, el. paštas vvkt@vvkt.lt

Visų likusiųjų SAM priskirtų reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimą nuo šiol vykdys VASPVT, kuri taip pat išduos Europos profesinę kortelę bei kvalifikaciją įrodančius dokumentus ir reputaciją patvirtinančias pažymas. Todėl sveikatos priežiūros specialistai, norintys gauti pažymą dėl kvalifikacijos patvirtinimo, savo paraiškas turėtų teikti VASPVT tinklalapyje nurodyta tvarka: <https://www.vaspvt.gov.lt/node/71>

Sveikatos apsaugos ministerijos inf.

Apibrėžtos masažuotojo kompetencijos

Sveikatos apsaugos ministerija (SAM) apibrėžė, kokias profesines kompetencijas turi įgyti masažuotojai, savo rankomis ar panaudodami specialius įrankius gelbstintys nuo įvairių sveikatos sutrikimų, padedantys atsistatyti po patirtų traumų. Nauja masažuotojo medicinos norma, tikimasi, užtikrins didesnę teisinį aiškumą, skatins pasitikėjimą profesionaliai savo darbą atliekančiais specialistais.

Asmens sveikatos departamento direktorės, laikinai vykdančios Ministerijos kanclerio funkcijas, Odetos Vitkūnienės

teigimu, teisinis aiškumas, kai kalbama apie visas gydymo, sveikatinimo paslaugas, sudaro sąlygas didesniai paslaugas teikiančio sveikatos priežiūros specialisto ir jam gaunančiojo paciento saugumui užtikrinti, tarpusavio pasitikėjimui augti.

„Nors medicinos norma, atrodytų, tiesiog teisinis dokumentas, apie kurį pasidomi tikrai ne visi, tačiau dokumentas būtinas sklandžiam darbui užtikrinti, kadangi čia aiškiai apibrėžtos teisės, pareigos, kompetencija ir veiklos, kurias specia-

listas gali ir turi atlikti. Paprastai tariant, tai tarsi garantas, kad žmogus gaus profesionalias paslaugas, kurias specialistas teikia pagal savo kompetenciją, jos neviršydamas ir, žinoma, visa apimtimi“, – sako O. Vitkūnienė.

Numatyta, kad masažuotojas prieš teikdamas masažo paslaugą, turi sudaryti masažo veiksmų planą, masažo paslaugas teikti pagal savo kompetenciją, užtikrinant teikiamų paslaugų kokybę. Masažuotojas gali dirbti savarankiškai arba medicininės reabilitacijos specialistų komandoje, bendradarbiaudamas su kitais sveikatos priežiūros specialistais.

Taip pat numatyta, kad masažuotojai privalo taikyti tik saugius, mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus masažo metodus ir procedūras, naudoti tik saugius ir visus reikalavimus, taikomus Lietuvoje, atitinkančius prietaisus ir priemones.

Be to, numatyta, kad nuo 2020 m. lapkričio 1 d. masažuotojo praktika verstis galės tik tie specialistai, kurie bus įgiję atitinkamą galiojančią licenciją.

Sveikatos apsaugos ministerijos inf.

Patvirtintas skubiosios medicinos pagalbos paramediko kompetencijų aprašas

Sveikatos apsaugos ministerija (SAM) apibrėžė skubiosios medicinos pagalbos paramediko teises, pareigas, profesines kompetencijas ir atsakomybes. Šie specialistai turėtų padidinti greitosios ir skubiosios medicinos pagalbos paslaugas teikiančių specialistų gretas, tad gyventojai skubią kvalifikuotą pagalbą galės gauti greičiau.

Šis ministro įsakymu patvirtintas aprašas įsigaliojo 2019 m. lapkričio 1-ąją.

Sveikatos apsaugos ministro Aurelijaus Verygos teigimu, nuolat tobulėjant sveikatos priežiūros specialistų rengimui šios medicinos normos sukūrimas ne tik išreiškia pasitikėjimą šių specialistų kompetencija, bet ir padidina specialistų, gebančių dirbti pažangaus ir pradinio gyvybės gelbėjimo brigadose skaičių, o taip užtikrinamas geresnis paslaugų prieinamumas gyventojams.

„Ši tvarka leis įdarbinti daugiau kvalifikuotų specialistų, o tai padės didinti greitosios ir skubiosios medicinos pagalbos brigadų skaičių. Taip žengiamas dar vienas žingsnis, jog žmonės, gyvenantys ne tik didmiesčiuose, bet ir atokiuose Lietuvos kampeliuose, skubią pagalbą gautų laiku“, – teigia ministras A. Veryga.

Naujoje tvarkoje nurodomi skubiosios medicinos pagalbos paramediko veiksmai teikiant skubią medicinos pagalbą visų amžiaus grupių pacientams ir savarankiškai skiriant vaistus. Ypač didelis dėmesys skiriamas specialistų gebėjimui skirstyti pacientus pagal jų būklės sunkumą ir užtikrinti atitinkantį gydymo bei priežiūros planą.

Taip pat naujoje tvarkoje nustatyta, kad skubiosios medicinos pagalbos paramedikas turi gebėti įvertinti bei atlikti neatidėliotinus veiksmus, stabilizuojančius paciento būklę, atlikti pirminę ir antrinę paciento apžiūrą, stebėti ir vertinti žmogaus gyvybinių funkcijų rodiklius ir jų pokyčius, valdyti ekstremalias situacijas, įvertinti ir optimaliai valdyti įvykio vietoje esančius resursus, nustatyti ir organizuoti papildomų pajėgų atvykimą į įvykio vietą.

Stebėjant užtikrinti sklandų greitosios ir skubiosios medicinos pagalbos paslaugų teikimą, svarbus ir visuomenės medicininis raštingumas. Neatsakingai kviesdami greitąją pagalbą, nesant sveikatai ar gyvybei žalingų reiškinų, rizikuojame, jog greitoji pagalba nespės padėti žmonėms, kurių gyvybei gresia pavojus.

Sveikatos apsaugos ministerijos inf.

Pokyčiai teikiant skubiąją pagalbą

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Akreditavimo tarnyba) atkreipia dėmesį, kad nuo šių metų lapkričio 1 d. įsigalioja skubiosios medicinos pagalbos ir priėmimo skyrių nauji reikalavimai. Skubioji pagalba skirstoma į kelis lygius ir gali būti teikiama ne tik skubiosios pagalbos skyriuose, bet ir teritoriniuose skubiosios pagalbos padalinuose ir skubiosios pagalbos kabinetuose.

Ligoninių priėmimo-skubiosios pagalbos skyrių tinklo ir infrastruktūros modernizavimo grupė parengė naują tvarką, kurioje detalai pagal skyrių tipus patvirtinti reikalavimai patalpoms, medicinos priemonėms, sveikatos priežiūros specia-

listams, jų darbo laikui, kvalifikacijos tobulinimui bei atskirai detalizuoti papildomi skubiosios medicinos pagalbos teikimo vaikams reikalavimai.

Skubiosios medicinos pagalbos kabinetuose būtų teikiama skubiosios medicinos pagalbos paslaugos pagal šeimos gydytojo kompetenciją. Konkretų darbo laiką nustatytų įstaigos vadovas, atsižvelgdamas į realų poreikį. Ši veikla gali būti vykdoma pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos patalpose arba pagal sutartį kitos įstaigos patalpose.

Skubiosios medicinos pagalbos skyrius būtų stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos pa-